

Warszawa, 2 listopada 2021 r.

Komentarz ZPP ws. ulg planowanych w ramach „Polskiego Ładu”

W październiku organizacja Tax Foundation opublikowała najnowszy raport dotyczący przyjazności systemów podatkowych w państwach OECD. W rankingu International tax competitiveness Index 2021 Polska zajęła 36 na 37 miejsc¹. Warto podkreślić, że nie po raz pierwszy uplasowaliśmy się na drugim od końca miejscu, podobny wynik osiągnęliśmy w ubiegłym roku, zaś dwa lata temu uplasowaliśmy się na 33 miejscu. Obecnie mniej przyjazny system podatkowy posiadają jedynie Włochy. Nie ulega zatem wątpliwości, że postulat pilnych zmian w prawie podatkowym jest słuszny, a jednym z najważniejszych celów tych zmian powinno być uproszczenie systemu podatkowego, sprawienie by był przyjazny obywatelom i przedsiębiorcom chcącym działać na naszym rynku. Nie jest bowiem tajemnicą, że ramy prawne oraz stabilność i przejrzystość systemu prawnego są jednym z głównych czynników wpływających na rozwój gospodarczy, sytuację rodzimych przedsiębiorców i na strategiczne decyzje dotyczące Bezpośrednich Inwestycji Zagranicznych. Postanowiliśmy zatem prześledzić jak wygląda upraszczanie systemu podatkowego w Polsce.

Podstawowym programem rządowym w ostatnich miesiącach, którego jednym z głównych elementów jest wprowadzenie szeregu zmian dotyczących prawa podatkowego jest „Polski Ład”. Proponowane w jego podatkowej części zmiany w niektórych punktach są bardzo pożądane i postulowane od wielu lat, jak na przykład podwyżka kwoty wolnej od podatku oraz zmiana jej charakteru z degresywnej na stałą, czy też podniesienie drugiego progu podatku dochodowego od osób fizycznych. Z drugiej strony projekty ustaw zawierają cały szereg przepisów, które uderzą w polskie przedsiębiorstwa i przyniosą więcej szkody niż pożytku, jak np. zmiany dotyczące składki zdrowotnej opłacanej przez przedsiębiorców. Negatywnie postrzegamy także wprowadzenie szeregu niezrozumiałych odstępstw od generalnych reguł opodatkowania w postaci ulg podatkowych. W naszym przekonaniu zasady dotyczące opodatkowania poszczególnych podmiotów powinny być przejrzyste, jasne i skonstruowane w taki sposób, by godzić interes Skarbu Państwa i podatnika bez

¹ Tax Foundation, *International tax competitiveness Index 2021*.

konieczności tworzenia bardzo długiej listy ulg, których zasady nie są do końca zrozumiałe, szczególnie dla przeciętnego obywatela nieposiadającego szerokiej wiedzy z zakresu prawa podatkowego. Na oficjalnej stronie Ministerstwa Finansów możemy spotkać się z hasłem wprowadzania pakietów uproszczeń dla przedsiębiorców, a poniżej przeczytać wyliczenie katalogu ulg i odstępstw od podstawowych zasad, na których opierać się ma system podatkowy. Katalog ten (wraz z krótkim uzasadnieniem) prezentuje się następująco:

- **Ulgę B+R** wspierająca prace koncepcyjne nad nowym produktem.
- **Ulgę na prototyp**, wspomagająca przeniesienie pomysłu na język praktyki i produkcji.
- **Ulgę na wsparcie innowacyjnych pracowników**, ułatwiająca konkurowanie o specjalistów o kluczowych umiejętnościach i kompetencjach.
- **Ulgę na robotyzację**, która ułatwi otwarcie dedykowanej produktowi linii produkcyjnej.
- **Ulgę IP Box**, która zmniejszy obciążenie na etapie jego sprzedaży.
- **Ulgę na IPO wraz z ulgą na inwestycje w giełdowych debiutantów**, która ułatwi polskim firmom wejście na giełdę i znalezienie potrzebnych im inwestorów.
- **Ulgę konsolidacyjną** kierowana do firm, które poprzez połączenie się z innym podmiotem zdecydują się na uratowanie np. swojego kontrahenta, dostawcy lub innego biznesu potrzebującego wsparcia.
- **Ulgę na ekspansję**, dzięki której wydatki na poszukiwanie nowych rynków dla polskich produktów będą mogły zostać odliczone 2 razy.
- **Atrakcyjne podatkowo zasady inwestowania za pośrednictwem Venture Capital**, które będą zachętą do lokowania kapitału w innowacyjne polskie przedsiębiorstwa i start-upy.
- **Zmodyfikowany i uatrakcyjniony Estoński CIT**. To nowoczesny sposób opodatkowania, który promuje inwestycje i minimalizuje formalności przy rozliczeniu podatków.
- **Ulgę na powrót pracowników i małego biznesu**, czyli podatkowa zachęta do powrotu ze zdobytym za granicą doświadczeniem i kapitałem.

- **Ryczałt dla nowych inwestorów**, czyli zachęta dla przedsiębiorców, którzy osiągnęli sukces za granicą do przeniesienia centrum zarządzania swoim biznesem do Polski.
- **Korzystne podatkowo warunki działalności sponsoringowej**, które będą ułatwiały społecznie odpowiedzialną działalność firm oraz gwiazd biznesu, kultury czy sportu.
- **Program powrotu kapitału**, czyli propozycja dla tych, którzy w przeszłości podjęli ryzykowne decyzje podatkowe i chcą prowadzić biznes w Polsce z „czystą kartą”².

W naszej ocenie proponowane zmiany doprowadzą nie tylko do większego skomplikowania przepisów podatkowych, ale także do stworzenia dodatkowego ryzyka prawnego. Każda indywidualna sprawa, w której zastosowano konkretną ulgę będzie bowiem wiązała się z zagrożeniem zakwestionowania takiej możliwości przez organy skarbowe. Konieczne może okazać się uzyskiwanie indywidualnych interpretacji podatkowych, a często wielomiesięczne spory prawne generujące dodatkowe koszty po stronie przedsiębiorców, ale też niepotrzebne obciążenie samych organów podatkowych. Tworzenie zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości w postaci katalogu ulg podatkowych w warunkach dynamicznie rozwijającej się gospodarki, która zajmuje istotne miejsce na mapie Europy mija się z celem. Wiele dużych podmiotów funkcjonujących na naszym rynku płaci jedynie symboliczne podatki, często korzystając z optymalizacji podatkowej. Małe i średnie przedsiębiorstwa potrzebują natomiast stabilnych i jasnych zasad podatkowych bardziej niż szerokiego katalogu ulg. Tymczasem proponuje się z jednej strony bardzo znaczące zwiększanie efektywnych obciążeń publicznoprawnych przez np. zmiany w zasadach opłacania składek ubezpieczenia zdrowotnego, a z drugiej tworzenie skomplikowanego systemu ulg podatkowych, z których przedsiębiorcy najprawdopodobniej nie będą w stanie skorzystać bez fachowej pomocy specjalistów, co wiąże się z dodatkowymi kosztami działalności.

Obawiamy się, że proponowane zmiany doprowadzą do tego, że system podatkowy, który i tak jest obecnie jednym z najbardziej skomplikowanych na świecie stanie się jeszcze

² <https://www.gov.pl/web/finanse/projekt-przepisow-podatkowych-polskiego-ladu-w-konsultacjach> (dostęp na dzień 2 listopada 2021 r.).

mniej przejrzysty. Jeśli proponowane ulgi mają wpłynąć na rozwój przedsiębiorstw, to z całą pewnością taki skutek odniosą w zakresie usług doradztwa podatkowego. W innych sektorach gospodarki obawiamy się odwrotnego skutku.

